

Aan: gezamenlijke opdrachtgevers onderzoek economisch instrumentarium

Gemeente Utrecht
Ruimtelijke en economische ontwikkeling
T.a.v. de heer E. Koster
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

16 maart 2018

Kenmerk: 2018-5800048686/2/PT/lvdd

Betreft: aanbiedingsbrief onderzoek economisch instrumentarium

Geachte stuurgroep,

In opdracht van de gemeente Utrecht, de gemeente Amersfoort, de provincie Utrecht, de EBU en de OMU heeft PwC samen met de universiteiten van Utrecht en Tilburg een onderzoek uitgevoerd naar het financieel instrumentarium en de ontwikkelcapaciteit voor economische structuurversterking in de regio Utrecht.

Hierbij bieden wij, als PwC-onderzoeksteam samen met de onderzoekers van de universiteiten u met groot genoegen de rapportage van dit onderzoek aan. De titel luidt: “Kansen in een topregio: Versterking van het Utrechtse ecosysteem”.

Het onderzoek geeft een beschrijving van de situatie van de regio qua instrumenten voor ondernemers financiering, ontwikkelcapaciteit om proposities investeerbaar te maken en de governance daarvan. In het onderzoek hebben wij een aantal concrete aanbevelingen benoemd. Doel is om de economie van de regio ook in de komende jaren zich optimaal te laten ontwikkelen en de maatschappelijke opgaven in de regio voortvarend te kunnen aanpakken.

In het laatste directeuren overleg is ons, als PwC-team, verzocht om in samenwerking met de projectgroep een extra aanbiedingsbrief te maken. In deze aanbiedingsbrief schetsten wij ons beeld van het handelingsperspectief en welke stappen concreet in de komende maanden hiervoor nodig zijn.

In de kern komen onze aanbevelingen op het volgende neer:

- Richt innovatiefondsen in om de gehele life-cycle van eerste idee tot bloeiend bedrijf te kunnen ondersteunen en om projecten te ondersteunen die de maatschappelijke opgaven in de regio adresseren;
- Verruim de huidige structurele totale fondsomvang;
- Versterk (op korte termijn) de ontwikkelcapaciteit voor business development en innovatieve projecten;
- Versterk stapsgewijs het Utrechtse ecosysteem door bundeling van krachten en capaciteit en versterk de organisatiegraad;

*PricewaterhouseCoopers Assurance N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 9616,
1006 GC Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen.

- Richt een holdingstructuur in waarin fondsen en capaciteit kunnen worden ondergebracht, randvoorwaarden daarbij zijn:
 - overheden en kennisinstellingen als aandeelhouder, maar met afstand tot de operatie
 - veel ruimte voor private participaties gekoppeld aan de strategische agenda
 - een wendbare structuur, waar fondsen met een aparte RvC “aangeklikt” kunnen worden
 - Versterk de strategische relatie met EU en Rijk.
- Daarnaast doen we een aantal suggesties om de uitvoeringsarrangementen in de regio te versterken.

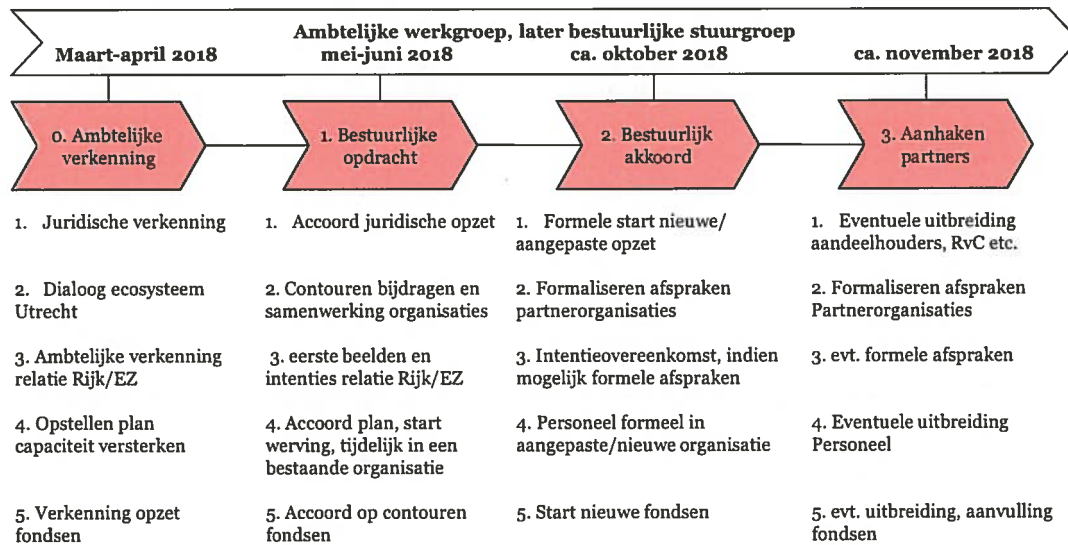
Belangrijk is dat deze lijn bij de coalitie-onderhandelingen na de gemeenteraadsverkiezingen onder de aandacht gebracht wordt. Om geen tijd te verliezen adviseren we al direct een ambtelijke verkenning voor de uitvoering te starten. We vinden het belangrijk dat de gemeenschappelijke ambitie die spreekt uit deze aanbevelingen, bekrachtigd wordt in een formele bestuurlijke opdracht (voor de zomer) en in een bestuurlijk akkoord in het vroege najaar van 2018, waarna andere partners kunnen aanhaken.

Er zijn twee redenen voor een hoog tempo en urgentie. De eerste reden is dat de coalitie-onderhandelingen een uniek moment vormen om afspraken te maken over de doorontwikkeling van het ecosysteem en de economische potentie van de regio te benutten. Dat dringt des te meer omdat deze economische ontwikkeling nu kansen mist en nodig is om maatschappelijke opgaven te realiseren. De tweede reden is dat InvestNL in januari 2019 van start gaat en diverse regio's hun projectvoorstellen op bijvoorbeeld het gebied van energietransitie, duurzaamheid, digitalisering en onderzoek en innovatie nu reeds voorbereiden. Door nu te handelen voorkomt de regio Utrecht hierbij straks een ronde achter te lopen.

Om de aanbevelingen uit ons rapport in een relatief korte tijd op te volgen adviseren we u enkele parallelle acties in te zetten, zodat de komende periode goed is te benutten. We denken daarbij aan de volgende vijf samenhangende actielijnen: juridisch, dialoog Utrechtse ecosysteem, dialoog strategische relatie Rijk/EZ, capaciteit versterken, fondsen versterken.

In het onderstaande schema geven we dit uitvoeringstraject aan de hand van vier mijlpalen en vijf parallelle actielijnen weer.

Traject versterking economische ondersteuning region Utrecht

PwC

1

Alle acties volgen de vier mijlpalen: de verkenning, bestuurlijke opdracht, bestuurlijk akkoord en het verder laten aanhaken van partners. De eerste acties omschrijven we hieronder, de daarop volgende mijlpalen benoemen we in kortere bewoordingen.

Ambtelijke verkenning

De ambtelijke verkenning dient in onze ogen nu te starten met een ambtelijke opdracht van de sleutelspelers in de regio, de provincie en de gemeenten Utrecht en Amersfoort. Andere gemeenten kunnen zich daar vanzelfsprekend ook nu al bij aansluiten. Er is een (juridische) verkenning nodig op de te vormen holdingstructuur en de positionering daarvan (gekoppeld aan bestaande organisatie, bijvoorbeeld EBU of een nieuw te vormen organisatie), zodat de voorstellen hiervoor voorgelegd kunnen worden aan de besturen van de overheden (voor de zomer). Dit maakt het mogelijk deze aangepaste of nieuwe structuur formeel te starten na de zomer, zodat andere partners hierbij kunnen aanhaken in de vorm van aandeelhouders of op een andere wijze.

Tegelijk dient de dialoog met andere partners binnen het ecosysteem van Utrecht voortgezet te worden. Deze partners kunnen bijdragen in de vorm van capaciteit, bijdrage in op zetten fondsen of op een andere manier de strategie van de regio ondersteunen. Hiermee wordt de samenwerking verdicht en zijn platformorganisaties en andere uitvoeringsarrangementen op te zetten die we in onze aanbevelingen hebben genoemd. De betrokkenheid van het ministerie van EZ kan in deze fase verder verkend worden, zodat wederzijdse intenties bekend zijn en hiermee in het vervolgtraject rekening gehouden kan worden en invulling aan kan worden gegeven.

Om de versterking van ontwikkelcapaciteit snel op te kunnen pakken, adviseren we direct ambtelijk een plan te formuleren met de gewenste profilering, budgettering e.d., waardoor in mei/juni een bestuurlijk akkoord kan volgen. De feitelijke werving van de meest geprioriteerde capaciteit kan vervolgens direct plaatsvinden. Hierdoor kunnen projectplannen worden voorbereid en ontstaat ten opzichte van de andere regio's geen al te grote achterstand. Na formele start van de aangepaste/nieuwe organisatie treden deze medewerkers in dienst van deze organisatie.

Er is ook een verkenning nodig van de op te zetten fondsen, de fondsstructuur en nu al lopende initiatieven. Bij de verkenning zal gezien moeten worden hoe de lopende fondsvorming past in de toekomstige juridische structuur die wordt voorbereid. Zo kan op basis van de contouren van de op te richten fondsen draagvlak voor het bijdragen aan deze fondsen worden gerealiseerd. Deze nieuwe fondsen kunnen dan kort na de zomer van start gaan, passend in de nieuwe structuur. Vervolgens kunnen verdere partners bijdragen en de fondsen verder aanvullen.

Mijlpalen na de verkenning

Uw ambtelijke verkenning vormt de basis voor een bestuurlijke opdracht die in mei of juni kan worden vastgesteld. Deels bestaat deze opdracht uit verder uit te werken onderdelen en deels ook uit een akkoord op voorstellen, zodat de capaciteit versterkt kan worden en mogelijk al eerste initiatieven voor fondsvorming geaccordeerd kunnen worden. Na de zomer kan dan de nieuw of aangepaste organisatie formeel van start, kunnen fondsen en medewerkers daarin ondergebracht worden en kunnen partijen hun formele rollen daarin op zich nemen. Na de oprichting kan dan verdere uitbreiding door toetreding van meer partners, aanvulling van de gevormde fondsen en een verdere ontwikkeling en versterking van het ecosysteem plaatsvinden.

Om deze stappen te kunnen voorbereiden adviseren wij u om nu reeds een projectteam te vormen vanuit de verschillende opdrachtgevers.

Wij vertrouwen er als onderzoeksteam op dat wij hiermee onze aanbevelingen concreet hebben vertaald in een handelingsperspectief en wensen u heel veel succes met de follow-up daarvan.

Met vriendelijke groet, namens het onderzoeksteam,
PricewaterhouseCoopers Assurance N.V.

Drs. P.B.W. Teunisse
Senior Director
peter.teunisse@nl.pwc.com
T: +31(0)88 792 76